

Кафедра соціальної роботи, управління та суспільних наук

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
БК 1.1.(М.2) Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними
переселенцями

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	БК 1.1.(М.2) Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями
Статус дисципліни	Вибіркова, цикл професійної підготовки блоку дисциплін відповідно до траєкторії студента чи курсанта
Рівень вищої освіти, форма навчання	Перший (бакалаврський), денна форма
Освітньо-професійна програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Рік навчання, семестр	2-й, 3 семестр
Мова викладання	Українська
Викладач	Нагірняк Михайло Ярославович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
E-mail	m.nagirniak@ldubgd.edu.ua
Сторінка курсу в ВУ	
Консультації	Згідно розкладу консультацій кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber, WhatsApp, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.

2. Анотація до курсу

Зміст навчальної дисципліни «Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями» знайомить студентів із основними підходами та стратегіями роботи з мігрантами,

біженцями та вимушеними переселенцями, визначає принципи функціонування і розвитку соціального захисту постраждалих через збройний конфлікт в Україні.

Дисципліна «Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями» дозволяє з'ясувати спрямованість інституційних механізмів функціонування соціального захисту постраждалих від збройних конфліктів, основних механізмів регулювання соціальної взаємодії держави та громадських організацій, а також знання системи законодавства, що регулює питання, пов'язані із соціально-психосоціальною підтримкою вимушених переселенців, які рятуються від загрози воєнних дій, небезпеки втрати власного життя та іншого лиха, мігрували до майже всіх регіонів країни.

Міждисциплінарні зв'язки «Організація управління в умовах надзвичайних ситуацій», «Соціальна робота з військовослужбовцями, демобілізованими та звільненими в запас», «Соціальна робота з постраждалими від збройного конфлікту», «Правові засади соціальної роботи», «Соціальна робота з людьми з особливими потребами», «Соціальна робота з різними групами клієнтів».

3. Мета і завдання курсу

3.1. Метою навчальної дисципліни “Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями” у вищій школі є: формування мотиваційної, когнітивної та операційної складової готовності студентів до реалізації соціальної роботи з біженцями, мігрантами та вимушеними переселенцями, а також озброїти студентів спеціальними теоретичними знаннями, уміннями і цінностями, необхідними для забезпечення ефективної роботи з даною категорією клієнтів.

3.2. Завдання:

- вивчення особливостей здійснення соціальної роботи з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями;
- формування усвідомлених знань про пізнавальну і практичну значимість теоретичних основ та вітчизняного і зарубіжного досвіду соціальної роботи з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями;
- дослідити інноваційні підходи до вирішення проблем мігрантів та їх родин;
- дослідити методи, загальні і спеціальні технології та теоретико-практичні моделі соціальної роботи через надання клієнтам допомоги,
- розвивати готовність до розроблення та реалізації соціальних технологій з урахуванням проблем, потреб та особливостей соціальної роботи з біженцями, мігрантами та вимушеними переселенцями.
- обґрунтовувати ефективність (неефективність) різних форм і методів практичної соціальної роботи щодо даної категорії клієнтів;
- теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

3.3. Компетентності:

Загальні компетентності

- **ЗК03.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК04.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК06.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК07.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК08.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК09.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК10.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК11.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК12.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- **ЗК13.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети .
- **ЗК14.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

- **ЗК15.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- **ЗК17.** Навики здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності

- **ФК01.** Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).
- **ФК05.** Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.
- **ФК06.** Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- **ФК07.** Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
- **ФК08.** Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.
- **ФК09.** Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.
- **ФК10.** Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- **ФК11.** Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.
- **ФК14.** Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
- **ФК15.** Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.
- **ФК16.** Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- **ФК17.** Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.
- **ФК18.** Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
- **ФК19.** Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.
- **ФК20.** Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах

3.4. Програмні результати навчання:

- **РН01.** Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
- **РН02.** Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
- **РН04.** Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.
- **РН07.** Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.
- **РН08.** Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
- **РН09.** Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.
- **РН11.** Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
- **РН12.** Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

- **РН13.** Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.
- **РН14.** Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.
- **РН15.** Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
- **РН16.** Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.
- **РН17.** Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.
- **РН19.** Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.
- **РН20.** Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.
- **РН21.** Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.
- **РН22.** Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.
- **РН23.** Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.
- **РН24.** Передбачати необхідний рівень індивідуальної безпеки у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- **РН25.** Застосовувати отримані знання соціально-правового захисту населення в практичній діяльності.

4. Формат і обсяг курсу

- Формат курсу** Очний/заочний. Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 змістових модулів, які є логічно завершеними, відносно самостійними, цілісними частинами, засвоєння яких передбачає вирішення тестових завдань у електронному курсі «Віртуального університету» після кожної теми дисципліни.
У процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти також повинні брати активну участь в обговоренні дискусійних питань, вирішувати індивідуально та у групі ситуативні завдання.
- Обсяг дисципліни:** 4,5 кредита / 135 академічних годин, з яких: лекцій –32 годин, практичних – 32 години, самостійної роботи –71 година.
- Форми навчання** лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота (у тому числі виконання здобувачами освіти індивідуальних завдань у поза аудиторний час з подальшою їх перевіркою на семінарських заняттях).

5. Тематика та зміст курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
1-ий семестр					

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6
<u>Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціальної роботи з біженцями, мігрантами внутрішньо переміщеними особами</u>					
Тема 1. Співвідношення понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа»	9	2	2		5
Тема 2. Соціально-психологічний стан мігрантів, біженців та вимушених переселенців..	10	2	2		6
Тема 3. Нормативно-правова база в Україні щодо питань соціального захисту мігрантів, біженців та вимушених переселенців.	10	2	2		6
Тема 4. Пільги та послуги для внутрішньо переміщених осіб.	10	2	2	-	6
Тема 5. Послуги, які надаються біженцям, мігрантам та внутрішньо переміщеним особам відповідно до їх потреб	10	2	2	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>49</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>29</i>
<u>Змістовий модуль 2. Змістовно-технологічне забезпечення соціальної підтримки біженців, мігрантів та внутрішньо переміщених осіб</u>					
Тема 6. Специфіка соціальної роботи з мігрантами та внутрішньо переміщеними особами.	10	2	2		6
Тема 7. Напрямки соціальної роботи з мігрантами, біженцями, вимушеними переселенцями.	14	4	4		6
Тема 8. Планування та надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, сім'ям з дітьми	10	2	2		6
Тема 9. Ведення випадку внутрішньо переміщених осіб, які опинились в СЖО	10	2	2		6
Тема 10. Технології, форми та методи соціальної роботи з мігрантами, біженцями, вимушеними переселенцями.	14	4	4		6
Тема 11. Соціально-психологічна допомога вимушеним переселенцям.	14	4	4		6
Тема 12. Соціально-психологічний супровід дітей-переселенців.	14	4	4		6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>86</i>	<i>22</i>	<i>22</i>		<i>42</i>
Усього годин	135	32	32		71

6. Інформаційний обсяг дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади соціальної роботи з біженцями, мігрантами внутрішньо переміщеними особами.

Тема 1. Співвідношення понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа».

Зміст понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа». Спільні та відмінні риси понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа». Класифікація мігрантів. Розселення переселенців в Україні.

Основні поняття теми: біженець; мігрант; переселенець; внутрішньо переміщена особа; незаконна міграція; нерегульована міграція; нелегальна міграція; мігранти зовнішні, або міжнародні; мігранти легальні; напівлегальні мігранти; мігранти трудові; мігранти політичні.

Тема 2. Соціально-психологічний стан мігрантів, біженців та вимушених переселенців.

Основні ознаки внутрішньо переміщених осіб в Україні.. Проблеми та потреби внутрішньо переміщених осіб. Емоційно-психологічний стан внутрішньо-переміщених осіб, які пережили травматичний досвід. Психологічні особливості становлення автономності особистості в умовах війни. Фактори психічно\ травматизації у внутрішньо переміщених осіб, їх структура та динаміка в часі. Негативні та позитивні чинники, що впливають на соціальнопсихологічну адаптацію вимушених мігрантів. Г. Тріандіс і фази соціальнопсихологічного пристосування біженців до нового середовища: «Ейфорична фаза» або «медовий місяць». «Туристична фаза». «Орієнтаційна фаза».

Тема 3. Нормативно-правова база в Україні щодо питань соціального захисту мігрантів, біженців та вимушених переселенців.

Термін «біженець» у міжнародному праві (після Першої світової війни). Термін «біженець» в українському законодавстві. Періодизація становлення правового статусу біженців. Універсальні міжнародні угоди, що регулюють правове становище біженців і захист їхніх прав. ВПО та «право притулку». Регіональні міжнародні договори і конвенції, що регулюють правовий захист біженців у певному регіоні. Термін ВПО. Термін «право притулку». Територіальний та дипломатичний притулок. Правовий статус учасників збройних конфліктів. Універсальна та регіональні системи міжнародного захисту прав людини та основних свобод, зокрема біженців. Закон України «Про біженців». Процедура надання статусу «біженець». Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Стан забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Україні. Головні проблеми біженців та ВПО в Україні. Біженці з зони АТО. Порядок, умови, процедури надання медичних і соціальних послуг для різних категорій населення та чи всьому населенню в цілому закріплені в законодавстві України. Питання працевлаштування та пошук житла. Переселенці зі сходу України та Криму у місцях компактного поселення (МКП). Свобода пересування ВПО.

Тема 4. Пільги та послуги для внутрішньо переміщених осіб.

Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Матеріальна допомога внутрішньо переміщеним особам. Компенсація витрат за тимчасове розміщення ВПО, які перемістилися у період воєнного стану. Щомісячна грошова допомога. Міжнародна грошова допомога.

Гарантії для ВПО у сфері медичного забезпечення. Житлова субсидія. Право на безкоштовне і пільгове житло. Право на земельну ділянку. Пільга по кредитах. Освітня пільга. Гарантії ВПО у сфері зайнятості населення. Забезпечення прав безробітних. Гарантії ВПО у сфері соціального страхування на випадок безробіття. Призначення вперше пенсій внутрішньо переміщеним особам. Інші пільги, які надає держава переселенцями.

Пільги ВПО під час проведення антитерористичної операції та війни.

Тема 5. Послуги, які надаються біженцям, мігрантам та внутрішньо переміщеним особам відповідно до їх потреб.

Оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства. Визначення та програма оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства. Визначення та можливості оцінювання. Принципи оцінювання. Програма оцінювання. Функції програми. Структура програми (проблема та її актуальність, об'єкт, предмет, мета та завдання, інтерпретація

понять, визначення показників, вибір методів збору даних, створення плану реалізації). Провайдери послуг; програма оцінювання; формування програми; методична, методологічна, організаційна функції; показники; пілотування анкети.

Методи оцінювання потреб внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства. Особливості та ключові аспекти проведення громадських зустрічей. Метод опитування та його особливості при оцінюванні потреб внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства. Особливості фокус-груп та глибинного інтерв'ю. Переваги та обмеження спостереження. Метод аналізу документів та картування при оцінюванні потреб внутрішньо переміщених осіб та осіб без громадянства. Зустрічі в громаді; опитування; вибірка; фокус-група; глибинне інтерв'ю; експертне інтерв'ю; спостереження; аналіз документів; картування.

Змістовий модуль 2. Змістовно-технологічне забезпечення соціальної підтримки біженців, мігрантів та внутрішньо переміщених осіб.

Тема 6. Специфіка соціальної роботи з мігрантами та внутрішньо переміщеними особами.

Внутрішньо переміщені особи як об'єкт соціальної роботи. Сутність та принципи соціальної роботи з біженцями, мігрантами внутрішньо переміщеними особами. Особливості роботи з внутрішньо переміщеними особами. Перспективні напрямки поліпшення ефективності соціальної роботи з мігрантами. Напрямок практичної соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами. Функції соціальних працівників у роботі з внутрішньо переміщеними особами. Практична соціальна робота. Організаційна робота.

Стан надання соціальної підтримки особам без громадянства та внутрішньо переміщеним особам у державних та недержавних організаціях.

Тема 7. Напрямок соціальної роботи з мігрантами, біженцями, вимушеними переселенцями.

Трудова і професійна адаптація мігрантів, біженців, вимушених переселенців. Рішення проблем матеріальної компенсації понесених мігрантами шкоди. Формування та подальший розвиток гармонійної системи взаємовідносин мігрантів з місцевим (корінним) населенням. Формування і розвиток системи правового захисту мігрантів, припинення і недопущення всіх форм їх дискримінації. Психологічна адаптація та реабілітація мігрантів. Створення умов, необхідних для успішної інтеграції мігрантів в нове для них суспільство.

Тема 8. Планування та надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, сім'ям з дітьми.

Мультидисциплінарний підхід у допомозі біженцям, мігрантам, внутрішньо переміщеним особам, сім'ям з дітьми. Мультидисциплінарна команда. Обставини та потреби, які необхідно враховувати при плануванні роботи. Форми та методи соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами. Етапи надання допомоги. Типові кроки у взаємодії соціального працівника з клієнтом при зборі інформації, плануванні та наданні допомоги. Сімейне консультування; тренінги з розвитку життєвих навичок; групи взаємодопомоги і взаємопідтримки; психокорекційні групи. Програма соціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам та особам без громадянства.

Тема 9. Ведення випадку внутрішньо переміщених осіб, які опинились в СЖО.

Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. Надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях

Теоретичні основи ведення випадку з внутрішньо переміщеними особами. Етичні засади соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами. Ведення випадку як метод соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в СЖО. Рекомендації до проведення соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами в СЖО методом ведення випадку.

Тема 10. Технології, форми та методи соціальної роботи з мігрантами, біженцями, вимушеними переселенцями..

Технології роботи, засновані на виконанні функції соціальної роботи з мігрантами. Технології, що забезпечують сприятливий перебіг процесу територіальної реабілітації, адаптації та акультурації в новій соціокультурному середовищі. Технології, спрямовані на забезпечення інтеграції, що розвиваються в наступних напрямках - вплив на середовище в цілях посилення установок толерантності, вплив на самих мігрантів з метою підвищення їх властивостей і здібностей натуралізувати, адаптуватися, інтегруватися в середовище нового проживання. Технології, що сприяють підвищенню власних реабілітаційних, адаптаційних, аккультураційних здібностей мігрантів, для чого необхідно підтримувати їх психологічну стійкість, соматичне здоров'я, соціокультурну комунікабельність, знання нормативно-правової бази, культури, історії, традицій, мови країни перебування.

Технології соціальної роботи з мігрантами, залежні від засобів (гарантій), способів забезпечення. Технології, які посилюють індивідуальний вплив мігранта на умови життя (консультування, психологічна і правова реабілітація, кредитування, надання коштів, що знижують обмеження життєдіяльності мігрантів). Технології, що забезпечують колективний вплив на життєві обставини (групові форми роботи створення переселенських громад, громадських організацій, фондів, колективних підприємств мігрантів). Технології, що впливають на розвиток і вдосконалення державної міграційної політики (соціальні стандарти, комплементарна міграційна політика)є

Технології соціальної роботи з різними категоріями мігрантів. З мігрантами, які постраждали в результаті торгівлі людьми та використання примусової праці. З потенційними репатріантами і добровільними переселенцями. З мігрантами, які постраждали від етнічних, релігійних переслідувань. З сім'ями і дітьми мігрантів.

Соціальні форми роботи з мігрантами. Індивідуальна форма роботи з мігрантами. Колективна форма роботи з мігрантами. Прямі та непрямі методи регулювання міграції.

Тема 11. Соціально-психологічна допомога вимушеним переселенцям.

Травматичні переживання, які виникають у переселенців. Травматичний синдром. Переживання, які виникають у переселенців. Смерть членів сім'ї. Насильницькі спогади flash-backs. Почуття провини. Тривога, пов'язана зі смертю. Втрата і горе. Психологічні втрати. Фази переживання горя. Злість. Надія. Ослаблена чутливість. Гостре горе. Відчуття порожнечі. Почуття спільності. Підтримка членів сім'ї. Інформування про смерть близької людини. Групова робота з дітьми-переселенцями. Психотерапія, фармакотерапія в роботі з переселенцями. Навчання батьків спілкуванню. Методи індивідуальної та групової роботи. Ознаки психічних порушень. Перше інтерв'ю зі школярами та підлітками. Робота з дітьми до трирічного віку. Старші діти-переселенці. Сімейна терапія. Теми, що використовуються для роботи з дітьми. Театралізована психотерапія. Арт-терапія. Методи в ігровій терапії з дітьми-переселенцями при груповій роботі. Групова робота з подолання страхів у дітей вимушених переселенців. Ідеї І.Б. Гріншпуна і Т.В. Неболювой. Концепція подолання дитячих страхів і тривожності за допомогою образів, розроблена А. Лазарусом.

Тема 12. Соціально-психологічний супровід дітей-переселенців.

Технологія соціально-педагогічного супроводу дітей-переселенців, її особливості та алгоритми. Основні принципи соціально-педагогічного супроводу дітей-переселенців. Основні завдання процедури соціально-педагогічного супроводу. Індивідуальна робота психолога з педагогами. Об'єднання зусиль психолога школи і класних керівників для створення ситуацій успіху. Індивідуальна консультативна і розвивальна робота психолога з дітьми, які постраждали в ході проведення військових дій. Групова корекційно-відновлювальна та розвивальна робота психолога з дітьми, у період військового конфлікту. Організація групової підтримки. Тренінгова робота психолога з дітьми, які постраждали від військового конфлікту.

7. Завдання для самостійного опрацювання

З метою закріплення отриманих практичних навиків, здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання. Тематика індивідуальних завдань відображена в електронному освітньому середовищі «Віртуальний університет». Індивідуальне завдання – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань у здобувачів у процесі вивчення дисципліни. Індивідуальні завдання здобувачі виконують самостійно під керівництвом викладача. Звіт про виконання індивідуальних завдань відбувається на семінарських заняттях або під час консультацій.

8. Методи навчання

Основні форми організації навчання: лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематична контрольна робота, консультації.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні; індуктивні та дедуктивні; репродуктивні та проблемно-пошукові; самостійної діяльності.

2. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, тестовий.

3. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Комп'ютери на базі процесорів Intel Pentium Gold G5400, компоненти програмного забезпечення MS Office 365 (Teams, PowerPoint, Word, Excel,), електронне освітнє середовище «Віртуальний університет»(на базі платформи Moodle).

9. Критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_b_zhd_nova_redakciya_10.2020.pdf та «Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/polozh_ldubzhd_poryadok_ocinyuvannya.pdf.

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має за мету перевірку засвоєння здобувачами вищої освіти знань з дисципліни «Соціальна робота з мігрантами, біженцями та вимушеними переселенцями». Для поточного контролю якості знань здобувачів вищої освіти використовуються такі форми: усні опитування та індивідуальні відповіді на семінарських заняттях; підготовка оглядів сучасної спеціальної літератури; тестування, за темами курсу; підготовка рефератів (презентацій) до семінарських занять.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються викладачем при виставленні підсумкової оцінки за диференційований залік та екзамен.

Вид робіт	Формат проведення та критерії оцінювання
Тестові завдання	З метою самоконтролю засвоєних знань, курсом передбачено проходження тестових завдань у електронному курсі «Віртуального університету». Тестові завдання будуть включені у підсумковий (екзаменаційний) тест.
Робота на семінарському занятті;	Оцінювання здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою, відповідно до Додатку Б «Положення про порядок та критерії оцінювання

**Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту**

самостійна робота	результатів навчання здобувачів вищої освіти у ЛДУ БЖД». За роботу на 8 семінарських заняттях можна отримати до 40 балів.
Підсумковий контроль	
1. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку з використанням електронного навчального середовища «Віртуальний університет» (за умови дистанційного навчання) або у формі усного опитування. Допуск до семестрового контролю здійснюється за умови виконання здобувачем тестів після всіх тем.	
2. Семестровий контроль (диференційований залік) проводиться у формі тестування в електронному навчальному середовищі Віртуальний університет (50 тестових завдань закритого типу з вибором однієї правильної відповіді). На виконання відводиться 50 хв. (1x50).	

Підсумкова семестрова оцінка обчислюється як сума балів поточного та підсумкового контролю за 100-бальною шкалою і переводяться в національну (чотирибальну) шкалу (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, для заліків – “зараховано”, “не зараховано”).

Підсумкова семестрова оцінка		
Поточний контроль (50 балів)		Семестровий контроль (диференційований залік) (50 балів)
Семінарські заняття (40 балів)	Індивідуальне завдання (самостійна робота)	
8x5 балів	(10 балів)	

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати) здобувача в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
36-50	FX	незадовільно	не зараховано
0-35	F		

10. Політика курсу

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури ЛДУ БЖД» https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/nakazy/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_ta_korpo.pdf

Академічні очікування від здобувачів – своєчасне виконання завдань, передбачених силабусом дисципліни; обов’язкове відвідування і виконання практичних занять та завдань самостійної роботи.

Політика щодо термінів виконання завдань та ліквідації академічної заборгованості: терміни виконання завдань вказуються у електронному курсі «Віртуального університету». Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до дня проведення підсумкового контролю (відповідно до розкладу).

Недопущені до підсумкового контролю здобувачі освіти здійснюють Perezdachu в терміни, відведені для усунення академічної заборгованості у два етапи:

заборгованість із поточного контролю;

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Навчально-науковий інститут психології та соціального захисту

заборгованість із підсумкового контролю.

Ліквідація заборгованості поточного контролю відбувається шляхом проходження тестових завдань та виконання контрольних робіт згідно із тематичним планом курсу. Ліквідація заборгованості з підсумкового контролю організовується в форматі перездачі заліку.

Дотримання принципів академічної доброчесності: роботи (завдання) виконуються здобувачами самостійно, ідеї та ініціативи інших авторів використовуються лише при належно оформленню цитуванні.

Поведінка в аудиторії – неприпустимо запізнення та користування телефоном на заняттях, за винятком виконання громіздких обчислень та використанні додаткових програм в освітніх цілях; повага до думки інших колег; дотримання норм культури мовлення та ін.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

1. Девтеров, І. В. Деякі аспекти соціальної роботи з постраждалими у збройних конфліктах / І.В. Девтеров, Ю. А. Попадюха. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Соціальна робота і сучасність: теорія та практика вирішення проблем учасників і постраждалих у збройних конфліктах», м. Київ, 28 березня, 2019 р. Київ : ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2019. С. 62-65.
2. Діхтяренко А. Потреби та проблеми внутрішньо переміщених осіб, URL: <http://www.khpg.org/en/pda/index.php?id=1451930074>.
3. Доронюк Т., Солодько А., Вироблення політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні. URL: http://www.cedos.org.ua/uk/migration/vyroblenniapolityky_shchodovnutrishno-peremishchenykh-osib-v-ukrain.
4. Закон України: «Про соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій, збройної агресії або збройного конфлікту» Проект Закону України від 05.04.2017 № 6270-1
5. Інновації у соціальних службах: Навч.-метод. посіб. / Т.В. Семігіна, В.В. Покладова, І.М. Грига та ін. К.: Унів. вид-во «Пульсари», 2002. 168 с.
6. Коробка І., Павлюк В. Організаційно-правові засади соціального захисту переселенців (внутрішньо переміщених осіб) як основа реалізації соціальної політики держави, механізми формування соціально-ефективної державної економічної політики в умовах демократизації суспільства. 2015. № 4. 144с.
7. Надгара В.І., Проблеми вимушеної внутрішньої міграції населення в контексті концепції «суспільства ризику». *Укр. соціум*. 2015. № 1. 160с.
8. Ольхович О.В. Підготовка соціальних працівників до роботи з біженцями у вищих навчальних закладах США і Канади: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Тернопіль, 2008. 21 с.
9. Пелісьє Ю. Сутність і специфіка соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами. *Науковий вісник імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2016. № 1 (52). С. 202-216.
10. Переселенці очима соціологів. URL: http://24tv.ua/news/showNews.do?neprohani_zaprosheni_realnij_obraz_pereselentsya_na_lvivshhini&objectId=540386
11. Психосоціальна допомога внутрішньопереміщеним дітям, їхнім батькам та сім'ям з дітьми зі Сходу України : посіб. для практиків соціальної сфери / [М.А. Грудій, Л.А. Мельник, Г.В. Остапчук та ін.]; за ред. Л.С. Волинець. К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита». 2015. 72 с.
12. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс: Навч.- метод. посіб. / Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ: НУКМА, 2017. 92 с.
13. Семігіна Т.В., Гусак Н.Є., Трухан С.О., Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб Український соціум. / Т.В.Семігіна, Н.Є.Гусак, С.О.Трухан. К.: 2015. №2 266с.
14. Соціальна робота з внутрішньо переміщеними особами в сучасних умовах: навч. посіб. [для студ. і магістр. спец-тей «Соц. робота» і «Соц. педагогіка»] / І.О. Григоренко, Н. М. Савельєва. Полтава : ПНПУ, 2017. 100 с
15. Соціальний захист постраждалих від збройних конфліктів: конспект лекцій навчальної дисципліни. [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 231 «Соціальна робота»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.П. Руденко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 34 с
16. Соціально-педагогічна та психологічна допомога сім'ям з дітьми в період військового конфлікту: Навч. Посібник / Андрєєнкова В.Л., Бандурка І.О., Бочкар Н.П., Виходцева О.А., Врицяк Т.В. та ін.. Київ: МЖПЦ «Ла Страда- Україна», 2015. 176 с.
17. Трубавіна І.М., Куратченко І.Є Методичні рекомендації «Сприяння соціальній роботі в умовах гуманітарної кризи». Харків: ХНПУ, 2017, 28с.

11.2. Додаткова:

1. Балакірева О.В. Спектр проблем вимушених переселенців в Україні: швидка оцінка ситуації та потреб. *Вимушені переселенці в Україні: питання термінового та середньострокового реагування*: мат. круглого столу (9 липня 2014 р.). URL: <http://www.uisr.org.ua/news/36/83.htm>.
2. Бандура Р. Соціальна робота з мігрантами. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 1. С. 81-84.
3. Жаровська І.М. Міжнародне гуманітарне право: [навчальний посібник] / І.М. Жаровська. К.: Атіка, 2010. С. 280.
4. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.14 р. № 1706-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
5. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>.
6. Коваль Л. Вимушені переселенці: проаналізувати, зрозуміти, допомогти. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 182. С. 4-6.
7. Конвенція про захист цивільного населення під час війни. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_154.
8. Конвенція про статус біженців [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_011.
9. Кхасраві О.З. Співвідношення понять «мігрант», «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Юриспруденція. 2016. Вип. 20. С.73-76.
10. Нагірняк М.Я., Давидова О.В. Основи військової соціальної роботи в Україні. *Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток.* / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 9 листопада 2022 р.; [за заг. ред.: Нагірняка М.Я.]. Львів : ЛДУ БЖД, 2022.
11. Нагірняк М.Я., Костишин Е.І. Організаційно-правовий механізм державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні в умовах воєнного стану. *Сучасна парадигма публічного управління*: Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції (10-12 листопада 2022 р.) / За наук. ред. к. е. н., доцента Стасишина А.В. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023.
12. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни та миру: безпека, стратегія, смисл: монографія. К., 2019.
13. Пронюк Н.В. Сучасне міжнародне право: [навчальний посібник] / Н.В. Пронюк. 2-е вид., змін. та допов.К.: КНТ, 2010. 344 с.
14. Репецький В.М. Міжнародне гуманітарне право: [підручник] / В.М. Репецький, В.М. Лисик. К.: Знання, 2007. 467 с.
15. Рюль В.О., Варга Н.І. Роль міжнародних організацій як інститутів адаптації та інтеграції ВПО та їх родин. *Соціально-правовий захист населення в умовах воєнних конфліктів та терористичних загроз*: Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції/ За ред. Козубовської. Ужгород, 2017. С.82-83.
16. Рюль В.О. Особливості соціальної роботи з мігрантами та їх сім'ями. *Науковий вісник УжНУ Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. № 36, 2015. С.159-161
17. Рюль В.О. Соціальні технології роботи з мігрантами та їх сім'ями. *Актуальні проблеми соціальної роботи і підготовки фахівців: сучасні тенденції*: Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції/ За ред. Козубовської. Ужгород, 2015.
18. Семигіна Т. В. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб / Семигіна Т.В., Гусак Н.Є., Трухан С.О. *Український соціум*. 2015. № 2. С. 65-72.
19. Сидоров В. Ролі та функції соціальних працівників. *Соціальна робота в Україні: перші кроки*. За ред. В. Полтавця. К.: КМА, 2000.
20. Статут ООН. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
21. Стрельцов Є.Л. Міжнародні конфлікти: спроба визначення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2015. Вип. 75. С. 227–234.

11.3. Інформаційні ресурси:

1. Віртуальний університет ЛДУБЖД. URL: <http://virt.ldubgd.edu.ua/>
2. <http://elearning.kubg.edu.ua>
3. <http://slovopedia.org.ua>.

Розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук
протокол від «28» серпня 2023 р. № 1

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук наук, доцент

Михайло НАГІРНЯК

«28» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, доктор пед.наук, доцент

Андрій ЦЮПРИК

20__ р.

«28» серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук наук, доцент

Емілія КОСТИШИН

«28» серпня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника навчально-наукового інституту психології та соціального захисту кандидат педагогічних наук

Ірина БАБІЙ

«28» серпня 2023 р.

Актуалізовано:

Дата перегляду / внесення змін до Силабуса					
Підпис					
Ім'я, прізвище завідувача кафедри					